

Hoe tevreden zijn doctorandi met hun job? Een blik op Vlaanderen 2013-2018

Auteurs: Katia Levecque¹, Alain De Beuckelaer^{1,2}, Katrien Van Overbeke¹, Anneleen Mortier¹

¹ ECOOM–Universiteit Gent, Vakgroep Personeelsbeleid, Arbeids- en Organisationspsychologie

² Radboud University, Nijmegen, Institute for Management Research

ALGEMENE JOBTEVREDENHEID

Een derde van de Belgen is gelukkig. Dat blijkt althans uit de resultaten van het *Nationaal Geluksonderzoek* dat uitgevoerd werd tussen december 2017 en februari 2018 door Lieven Annemans (UGent). Uit de analyses blijkt dat tevredenheid met de job een zeer belangrijke impact heeft op het geluksniveau. Gemiddeld genomen maakt de job bijna een vijfde (18%) van het geluk uit. Het onderzoek wijst op duidelijke verschillen tussen zelfstandigen, bedienden, arbeiders en ambtenaren (Annemans & T'Jaecx, 2018).

En wat met doctorandi? Hoe tevreden zijn zij met hun job in het algemeen? In wat volgt bekijken we de algemene jobtevredenheid van doctorandi in Vlaanderen anno 2018 van dichtbij. We doen dit aan de hand van vijf specifieke onderzoeksvragen:

1. *Hoe tevreden zijn doctorandi met hun job in het algemeen anno 2018?*
2. *Is dit vergelijkbaar met de algemene jobtevredenheid bij doctorandi opgetekend in 2013?*
3. *Verschilt de algemene jobtevredenheid naargelang gender, nationaliteit, wetenschapscluster of onderzoeksfase?*
4. *Verschilt de algemene jobtevredenheid naargelang de werk- en organisatiecontext?*
5. *Is de mate van algemene jobtevredenheid bij doctorandi binnen Vlaanderen vergelijkbaar met die van doctorandi buiten Vlaanderen en met andere groepen op de Vlaamse arbeidsmarkt?*

Om deze vragen te beantwoorden maken we gebruik van zowel de *Survey of Junior Researchers* (SJR) uit 2018 als die uit 2013. Beide surveys werden georganiseerd door ECOOM UGent en richtten zich tot alle junior onderzoekers aan de vijf Vlaamse universiteiten. Voor de huidige studie beperken we ons tot die junior onderzoekers die aan het doctoreren zijn

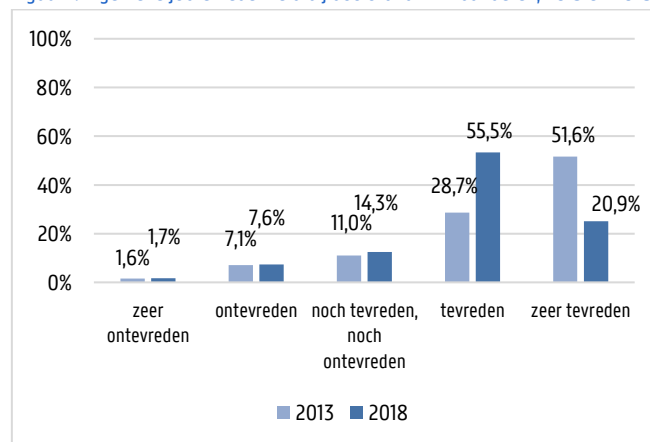
(N₂₀₁₃=3659; N₂₀₁₈=3359). Voor meer informatie over beide surveys verwijzen we naar ECOOM-briefs 8 en 17.

HOE TEVREDEN ZIJN DOCTORANDI MET HUN JOB IN HET ALGEMEEN?

In 2018 vroegen we aan doctorandi in Vlaanderen "In welke mate bent u tevreden met uw huidige job in het algemeen"? Antwoordmogelijkheden varieerden van 1="zeer ontevreden" tot 5="zeer tevreden". Figuur 1 toont de procentuele verdeling van de antwoorden voor 2018, alsook - ter vergelijking - 2013.

Uit Figuur 1 blijkt dat 20,9% van de doctorandi in 2018 aangeven zeer tevreden te zijn, 55,5% is tevreden. Ongeveer 1 op 7 doctorandi (14,3%) geeft aan noch tevreden, noch ontevreden te zijn. Bij 7,6% noteren we ontevredenheid, terwijl een kleine 1,7% van de doctorandi zeer ontevreden zijn met hun job in het algemeen. Op de schaal van 1 tot 5 wordt een gemiddelde jobtevredenheid opgetekend van 3,9.

Figuur 1. Algemene jobtevredenheid bij doctorandi in Vlaanderen, 2013 en 2018



Vergelijken we de algemene jobtevredenheid opgetekend in 2013 en 2018, dan zien we grote verschuivingen in de rapportage van tevreden en zeer tevreden: in 2018 geven doctorandi minder aan zeer tevreden te zijn met hun job in het algemeen. Wanneer we de antwoorden tevreden en zeer tevreden bundelen, dan gaat het in 2018 om 76.4% van de doctorandi, terwijl dat in 2013 om 80.3% gaat (zie ECOOM-brief 13). Wanneer we, gelijktijdig, rekening houden met een verschillend sociodemografisch profiel van doctorandi in de twee surveyjaren, alsook verschillen in werk- en organisatiecontext, dan zien we bij "jaartal" in Tabel 2 (zie infra) dat het om een significante daling van algemene jobtevredenheid gaat: de odds ratio (OR) bij het jaar 2018 bedraagt een significante OR=0.717.

VERSCHILT DE ALGEMENE JOBTEVREDENHEID NAAR GENDER, NATIONALITEIT, WETENSCHAPSCLUSTER EN DOCTORAATSFASE?

Om deze en volgende onderzoeksvragen te beantwoorden, beschouwen we een doctorandus/a als tevreden indien hij/zij aangaf tevreden of zeer tevreden te zijn met de job in het algemeen. Tabel 1 geeft weer hoe jobtevredenheid varieert naargelang gender, nationaliteit, wetenschapscluster en doctoraatsfase.

Tabel 1. Algemene jobtevredenheid naar gender, nationaliteit, wetenschapscluster en doctoraatsfase bij doctorandi in Vlaanderen, 2018

	Tevreden/ Zeer tevreden %	Sign (S)
Gender		n.s.
Man	75.5	
Vrouw	77.2	
Nationaliteit		**
Belg	78.2	
EU28	77.2	
Niet-EU28	70.8	
Wetenschapscluster		n.s.
Exacte wetenschappen	75.6	
Biomedische wetenschappen	77.7	
Toegepaste wetenschappen	73.8	
Humane wetenschappen	80.7	
Sociale wetenschappen	76.2	
Doctoraatsfase		***
Aanvangsfase	83.2	
Uitvoeringsfase	78.4	
Afrondingsfase	65.7	

(S) significantie op basis van de Chi²-toets

n.s.=niet significant * =p<0.05 ** =p<0.01 *** =p<0.001

Zijn mannelijke doctorandi meer tevreden dan hun vrouwelijke collega's wat betreft de job in het algemeen? We noteren geen significante verschillen naargelang gender: minstens 3 op de 4 mannen of vrouwen zijn (zeer) tevreden met hun job.

Er zijn wel significante verschillen naargelang nationaliteit: er is beduidend meer jobtevredenheid bij doctorandi afkomstig uit België of

de overige EU28-landen vergeleken met doctorandi van buiten de EU28. Respectievelijk noteren we 78.2%, 77.2% en 70.8%.

Verder zijn er geen significante verschillen in jobtevredenheid tussen wetenschapsclusters.

Er zijn wel significante verschillen naargelang de fase van het doctoraatstraject: waar in de eerste fase nog 83.2% van de doctorandi rapporteerde (zeer) tevreden te zijn met hun job in het algemeen, is dat in de laatste fase verminderd naar 65.7%. Een additionele test (t-toets met onafhankelijke steekproeven) wees uit dat het verschil in jobtevredenheid tussen de eerste en de laatste fase in het doctoraatsproces significant is (gemiddelden van 4.0 en 3.6, respectievelijk). Het verschil in jobtevredenheid tussen de uitvoerings- en afrondingsfase is net niet significant.

VERSCHILT DE ALGEMENE JOBTEVREDENHEID NAAR WERK- EN ORGANISATIECONTEXT?

Tabel 2 geeft weer hoe de algemene jobtevredenheid (wederom: tevreden of zeer tevreden) wordt beïnvloed door de werkorganisatie en organisatiecontext. De analyseresultaten wijzen uit dat de algemene jobtevredenheid hoger is (OR>1) bij (1) een hoge mate van jobcontrole (d.w.z. een hoge mate van jobvariatie en jobautonomie), (2) wanneer de promotor een inspirerende leiderschapsstijl hanteert, (3) wanneer de doctorandus/a een positieve perceptie heeft van de waarde van het doctoraat buiten de universiteit en (4) wanneer de doctorandus/a interesse heeft in een academische carrière. Verder zien we ook meer jobtevredenheid bij doctorandi met (5) een partner.

De algemene jobtevredenheid is significant lager (OR<1) bij (1) hoge jobeisen (zoals bv. een hoge werkdruk), bij (2) gesloten (dus niet-democratische) besluitvorming in het team, en in (3) de afrondingsfase van het doctoraat in vergelijking met de planningsfase. Verder is de jobtevredenheid ook lager (4) binnen de toegepaste wetenschappen in vergelijking met de exacte wetenschappen en (5) wanneer de aanstelling niet gebeurt op een persoonlijke beurs of onderzoeksproject maar op andere fondsen, verworven binnen of buiten de universiteit in vergelijking met doctorandi in een assistentschap. Tabel 2 wijst eveneens op een lagere jobtevredenheid (6) bij een hogere leeftijd van de doctorandus/a, (7) bij werk-gezinsconflict (dus wanneer de werksituatie de gezinsrol bemoeilijkt) en (8) in 2018 in vergelijking met 2013.

We noteren geen significante verschillen in algemene jobtevredenheid tussen de Vlaamse universiteiten en hetzelfde geldt ook voor een gezin-werkconflict, de gepercipieerde kans op een academische carrière, gender, en het al dan niet hebben van kinderen. We noteren geen significante verschillen tussen doctorandi in de biomedische, humane of sociale wetenschappen in vergelijking met hun collega's in de exacte wetenschappen.

De predictoren in Tabel 2 laten samen een determinatiecoëfficiënt (Nagelkerke R²) van 0.379 optekenen. Met andere woorden: 37.9% van de variantie in de mate van jobtevredenheid bij doctorandi in Vlaanderen wordt verklaard door de predictoren in het model.

Tabel 2. Predictoren van algemene jobtevredenheid bij doctorandi, Vlaanderen 2013-2018 (gepoolde data SJR2013 en SJR2018, N=7018: odds ratio (OR), 95% betrouwbaarheidsinterval (95% BI), significantieniveau

	OR	95% BI	Sign (\$)
Constate	0.022		***
Jaartal			
2013 (ref)	-	-	-
2018	0.717	(0.608-0.846)	***
Werkcontext			
Jobeisen	0.749	(0.637-0.882)	**
Jobcontrole	3.545	(2.981-4.217)	***
Wetenschapscluster			
Exacte wetenschappen (ref)	-	-	-
Biomedische wetenschappen	1.116	(0.872-1.428)	n.s.
Toegepaste wetenschappen	0.697	(0.540-0.899)	**
Humane wetenschappen	1.212	(0.859-1.710)	n.s.
Sociale wetenschappen	1.090	(0.840-1.413)	n.s.
Type aanstelling			
Assistentchap (ref)	-	-	-
Beurs	0.855	(0.675-1.082)	n.s.
Onderzoeksproject	0.956	(0.749-1.219)	n.s.
Geen fondsen van de universiteit	0.494	(0.358-0.682)	***
Andere fondsen	0.567	(0.393-0.818)	**
Onbekend	0.836	(0.525-1.333)	n.s.
Doctoraatsfase			
Aanvangsfase (ref)	-	-	-
Uitvoeringsfase	0.880	(0.704-1.101)	n.s.
Afrondingsfase	0.729	(0.564-0.943)	*
Leiderschapsstijl: inspirerend	1.718	(1.612-1.830)	***
Veel interesse in een academische carrière	2.710	(2.291-3.204)	***
Gepercipieerde hoge kans op een academische carrière	0.912	(0.770-1.079)	n.s.
Positieve perceptie van een carrière buiten de universiteit	1.441	(1.305-1.591)	***
Organisatiecontext			
Universiteit			
KU Leuven (ref)	-	-	-
Universiteit Gent	1.136	(0.943-1.368)	n.s.
Universiteit Antwerpen	1.038	(0.797-1.351)	n.s.
Vrije Universiteit Brussel	1.042	(0.820-1.323)	n.s.
Universiteit Hasselt	1.304	(0.875-1.944)	n.s.
Gesloten besluitvorming in het team	0.844	(0.771-0.925)	***
Gezin werk conflict	0.967	(0.882-1.062)	n.s.
Werk gezin conflict	0.788	(0.717-0.866)	***
Sociodemografische kenmerken			
Vrouw	1.055	(0.896-1.243)	n.s.
Leeftijd	0.977	(0.959-0.997)	*
Partner	1.217	(1.022-1.448)	*
Kinderen	1.112	(0.862-1.435)	n.s.
Model fit Algemene jobtevredenheid:			
LR= 1565 df = 29 p<0.001 Nagelkerke R ² = 0.379			

Noot: OR = odds ratio, 95% BI = 95% betrouwbaarheidsinterval. Ref. = referentiecategorie. Significanties: * = p < .05, ** = p < .01, *** = p < .001, n.s. = niet significant

IS DE ALGEMENE JOBTEVREDENHEID BIJ DOCTORANDI IN VLAANDEREN VERGELIJKBAAR MET... ?

De vraag naar algemene jobtevredenheid, specifiek bij academici, krijgt de afgelopen jaren steeds meer aandacht, vooral dan in de Verenigde Staten. Andere landen volgen langzaam. Kenmerkend aan het gevoerde onderzoek is dat er een waaier aan definities en meetinstrumenten voor jobtevredenheid wordt gehanteerd en dat studies zich doorgaans beperken tot één enkel departement, universiteit of land. Dit maakt het vergelijken (of benchmarken) moeilijk. Bovendien worden de studieresultaten vaak niet openbaar gemaakt, waardoor een benchmarking niet optimaal kan verlopen en de kans tot leren van goede praktijken vermindert.

Wat doctorandi in Vlaanderen betreft, kunnen we benchmarken met de algemene jobtevredenheid bij doctorandi aan de Vlaamse universiteiten, zoals opgetekend in 2013. We stellen daarbij drie hoofdzaken vast: (1) de jobtevredenheid van doctorandi in Vlaanderen is anno 2018 nog steeds hoog, maar wel significant lager dan in 2013, en (2) de grootste verschuiving doet zich voor in de halvering van het aandeel doctorandi dat aangeeft zeer tevreden te zijn. We noteren bovendien (3) dat net zoals in 2013, de mate van algemene jobtevredenheid samenhangt met specifieke factoren uit de werk- en organisatiecontext waarin het doctoraat wordt voorbereid.

Kijken we nog even naar benchmarkmogelijkheden buiten Vlaanderen, en meer specifiek naar een onderzoek van Bentley et al. (2012, 2015) bij meer dan 24000 academici in 19 landen. Net zoals bij de doctorandi in de *Survey of Junior Researchers* 2013 en 2018 wordt algemene jobtevredenheid gemeten als ordinale respons op de vraag "*Hoe tevreden ben je met je huidige job, algemeen genomen?*" En ook hier wordt een 5-punt Likertschaal gehanteerd en wijst een score van 4 of 5 op "(heel) tevreden". Het onderzoek wijst uit dat in Nederland, de Verenigde Staten, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk respectievelijk 70%, 61%, 56% en 44% van de junior academici tevreden is met hun huidige job. Junior onderzoekers bleken in al deze landen (iets) minder tevreden te zijn dan senior academici.

Recentere cijfers over de jobtevredenheid van doctorandi in Europa zijn schaars. We kunnen enkel terugvallen op een onderzoek bij 57689 doctorandi in het Verenigd Koninkrijk (Slight, 2017). Deze studie peilde naar de tevredenheid met hun doctoraatsprogramma. Hieruit bleek dat 82% "*definitely agree*" of "*mostly agree*" had aangeduid op de vraag "*Overall, I am satisfied with the experience of my research degree programme*". Een ander relevant cijfer vinden we terug in een recente wereldwijde bevraging van *Nature* bij 5723 doctorandi. Uit die bevraging blijkt dat 68% van de deelnemende doctorandi tevreden is met zijn/haar doctoraat in het algemeen (Woolston, 2017). De surveyparticipanten kwamen vooral uit de Verenigde Staten, India en het Verenigd Koninkrijk. Qua wetenschapscluster kwamen ze vooral uit de exacte wetenschappen.

Vergelijken we de algemene tevredenheid bij doctorandi ook nog even met andere werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt, dan blijkt ook hier cijfermateriaal om te benchmarken niet zomaar publiek beschikbaar.

Wat wel voorhanden is, is een peiling van SD Workx in 2015 over werknemers in België. Deze toont dat gemiddeld vier op vijf Belgen tevreden tot zeer tevreden zijn met hun werk. Jobtevredenheid wordt hier gemeten als 'het aanvaarden van de situatie zoals ze is'. Op basis van de Belgische *Survey on Income and Living Conditions*, blijkt dan weer dat maar liefst 93.6% van de Belgische, hoogopgeleide werknemers ofwel "een hoge mate van tevredenheid" ofwel "helemaal tevreden" rapporteert (SILC, 2013). Het *Nationaal Geluksonderzoek* rapporteerde dat 43% van de werkende Belgen zeer tevreden is met de job en die beoordeelt met een score van 8 op 10 of meer. Toch is ook een relatief grote groep zeer ontevreden: 28% van de actieve Belgen geeft zijn/haar werk een score van 5 op 10 of minder (Annemans & T'Jaeckx, 2018).

DISCUSSIE

Onderzoek toont steeds opnieuw aan dat tevreden werknemers betere werkprestaties neerzetten, een grotere betrokkenheid vertonen, minder uitvallen door ziekte en ook minder verloop vertonen. Het positieve verband tussen jobtevredenheid en jobprestatie blijkt vooral groot te zijn bij jobs gekenmerkt door een grote mate van complexiteit en autonomie, zoals bij academische jobs.

Over de jobtevredenheid bij doctorandi is nog niet zoveel geweten. Onderzoek van ECOOM UGent toont aan dat 76.4% van de doctorandi in 2018 tevreden of zeer tevreden is met de job in het algemeen. Dit is iets lager dan in 2013. De mate waarin doctorandi (zeer) tevreden zijn met hun job in het algemeen is gerelateerd aan verschillende kenmerken van de job en aan de mate waarin de uitvoering conflicteert met de gezinsrol. Achter een hoge mate van algemene jobtevredenheid gaat veel variatie schuil. Uit de *Survey of Junior Researchers 2018* blijkt alvast dat doctorandi verschillende jobaspecten anders appreciëren. Meer bepaald blijkt dat doctorandi (zeer) tevreden zijn met de flexibiliteit van de werkuren (88.7%), het salaris (81.4%) en de opleidingsmogelijkheden (71.9%). Verder blijkt 62.8% (zeer) tevreden te zijn met de begeleiding door de (hoofd)promotor. Op de vraag of men tevreden is met de kwaliteit van het carrièrebeleid van de universiteit geeft 32.7% van de doctorandi aan (zeer) tevreden te zijn, terwijl 19.7% aangeeft (zeer) ontevreden te zijn. Als specifiek gekeken wordt naar de appreciatie van carrièrekansen binnen de academische sector, dan blijkt 30.0% (zeer) tevreden te zijn, terwijl 36.0% van de doctorandi aangeeft (grote) ontevredenheid te ervaren. Wat de carrièrekansen buiten de academische sector betreft, wijst 42.4% op (grote) tevredenheid, terwijl 15.1% zegt (zeer) ontevreden te zijn. Meer dan twee doctorandi op vijf rapporteert hierover noch tevreden, noch ontevreden te zijn.

Tot slot reflecteren we hoe deze bevindingen samenvallen met de bevindingen in ECOOM-brief 22: hoe is het tegelijkertijd mogelijk dat drie op vier (in 2018) of vier op vijf (in 2013) doctorandi tevreden tot zeer tevreden zijn met hun job in het algemeen en één op drie doctorandi (zowel in 2013 als 2018) risico loopt op mentale gezondheidsproblemen? De schijnbare incompatibiliteit ligt in het feit dat algemene jobtevredenheid en mentale gezondheid weliswaar allebei aspecten zijn van welzijn, maar hun correlatie is vaak minder sterk dan verwacht (zie o.a. Faragher, Cass & Cooper, 2005). Voor de doctorandi die deelnamen aan de *Survey of Junior Researchers 2013* of 2018 noteren we Pearson

$r=-0.375$ tussen algemene jobtevredenheid (zie infra) en de optelsom van symptomen van mentale gezondheidsproblemen zoals gemeten in de General Health Questionnaire-12 (zie ECOOM-brief 22). Deze correlatie is in lijn met ander onderzoek (zie Faragher, Cass & Cooper, 2005). De matige correlatie is te wijten aan het feit dat beide constructen wel een aantal determinanten delen, maar ook elk afzonderlijk beïnvloed worden door unieke causale factoren. We nodigen de lezer uit om zelf na te gaan welke kenmerken van de werk- en organisatiecontext gerelateerd zijn met de algemene jobtevredenheid van doctorandi, hun mentale gezondheid, of met beide (zie ECOOM-briefs 12, 13, 18 en 22, alsook Levecque et al. 2017). Beleidsmakers krijgen op basis van de vergelijking een indicatie van welke werk- en organisatiekenmerken als hefboom kunnen fungeren om tegelijkertijd op beide welzijnsaspecten in te werken. Voor het belang van een duidelijke conceptualisatie van welzijn en haar diverse aspecten bij de ontwikkeling van een effectief welzijnsbeleid, verwijzen we de lezer naar een bijdrage van Levecque en Mortier over welzijn en mentale gezondheid bij academici in *The Doctoral Debate* (European Universities Association, december 2018).

REFERENTIES

- Annemans, L., & T'Jaeckx, J. (2018, 5 december) Persdossier Resultaten Nationaal Geluksonderzoek over werk en geluk [Persbericht]. Geraadpleegd op 29 augustus 2019, van <https://gelukkigebelgen.be/nationaal-geluksonderzoek>
- Bentley, P. J., Coates, H., Dobson, I. R., Goedegebuure, L. & Meek, V. L. (2015). Academic Job Satisfaction from an International Comparative Perspective. *Forming, Recruiting and Managing the Academic Profession*, 14, 187–209. https://doi.org/10.1007/978-3-319-16080-1_10
- Bentley, P. J., Coates, H., Dobson, I. R., Goedegebuure, L., & Meek, V. L. (2012) Academic Job Satisfaction from an International Comparative Perspective: Factors Associated with Satisfaction Across 12 Countries. *Job Satisfaction around the Academic World*, 7, 239–262. https://doi.org/10.1007/978-94-007-5434-8_13
- ECOOM-brief 8 – Levecque, K., Baute, S., & Anseel, F. (2013) Junior onderzoekers in Vlaanderen anno 2013: over dromen en realiteiten. ECOOM UGent.
- ECOOM-brief 12 – Levecque, K., Anseel, F., Gisle, L., Van der Heyen, J., & De Beuckelaer, A. (2016) De mentale gezondheid van doctorandi in Vlaanderen. ECOOM UGent.
- ECOOM-brief 13 – Levecque, K., San Giorgi, C., Verbeke, K., & Anseel, F. (2016) Jobtevredenheid bij doctorandi in Vlaanderen. ECOOM UGent.
- ECOOM-brief 17 – Levecque, K., Mortier, A., & Debacker, N. (2019) Het leven zoals het is: junior onderzoekers aan de Vlaamse universiteiten anno 2018. ECOOM UGent.
- ECOOM-brief 22 – Levecque, K., De Beuckelaer, A. & Mortier, A. (2019) Mentale gezondheid en doctoreren: wat de cijfers voor Vlaanderen 2013 en 2018 vertellen. ECOOM UGent.
- Faragher, E.B., Cass, M., & Cooper, C.L. (2005). The relationship between job satisfaction and health: A meta-analysis, *Occupational and Environmental Medicine*, 62 (2), 105-112.

- Griffeth, R., Hom, P., & Gaertner, S. (2000) A meta-analysis of antecedents and correlates of employee turnover: Update, moderator tests, and research implications for the next millenium, *Journal of Management*, 26 (3), 463-488.
- Levecque, K., Anseel, F., De Beuckelaer, A., Van der Heyden, J., & Gisle, L. (2017) Work organization and mental health problems in PhD students. *Research Policy*, 46(4), 868- 879.
- Levecque, K., & Mortier, A. (2018, 6 december) "Wellbeing" and "mental health" in academia: nomen est omen? Geraadpleegd op 13 augustus 2018, van [https://eua-cde.org/the-doctoral-debate/66:"wellbeing"-and-"mental-health"-in-academia-nomen-est-omen.html](https://eua-cde.org/the-doctoral-debate/66:)
- SD Worx. (2015) Belgische werknemers minder tevreden en geëngageerd. <https://www.sdworx.be/>
- Securex (2008) White Paper: Tevredenheid en motivatie van de Belgische werk ZebraBenchmark België 2008 (Zebra Zone)
- SILC-vragenlijst: Armoede en welzijn in België (2013): <http://statbel.fgov.be/>
- Slight, C. (2017) Postgraduate Research Experience Survey 2017.
- Vlaamse Overheid (2018) Statistisch Jaarboek van het Vlaamse Onderwijs. Brussel
- Woolston, C. (2017) Graduate survey: a love-hurt relationship. *Nature*, 550(7677), 549-552.
- Yang, L.-Q., Che, H., & Spector, P.E. (2008) Job stress and well-being: An examination from the view of person-environment fit, *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 81, 567-587.

***Disclaimer:** De nieuwsbrief rapporteert resultaten van wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd door ECOOM UGent. Analyses en interpretaties zijn de verantwoordelijkheid van de auteur(s) van de nieuwsbrief, en zijn geen beleidsstandpunten van de Vlaamse Regering of van de Vlaamse overheid.*